

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI HETILAP

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség: Szt.-István-tér 11.

Kiadó: ifj. Wagner Antal
könyvkereskedő.

Felölős szerkesztő:

Dr. Szirmai Vidor
ügyvéd.

Főszerkesztő:

Dr. Rajk Aladár
ország. képviselő.

Főmunkatárs:

Dr. Valentin Emil

Előfizetési árak:

Egész évre 6 kor. Fél évre 3
kor. Negyed évre 150. Egyes
szám ára 12 fillér.

A nagyenyedi függetlenségi párt szózata.

A nagyenyedi függetlenségi és 48-as párt átiratot intézett az országos függetlenségi és 48-as párt vezetőségéhez, melyben a Tisza-kormány elleni küzdelemre szólítja fel a pártot. A feliratot megküldötték az összes vidéki függetlenségi és 48-as pártoknak is támogatás céljából. Az érdekes felirat — melyre még visszatérünk — teljes szövegében a következő:

Az „Országos függetlenségi és 48-as párt” vezetőségének!

Budapest.

Nagyságos Elnök úr!

Szeretett pártfeleink!

Még most is a fülünkbe cseng az a nagy nemzeti riadó, mely a nagy idők legszebb, legdicsőbb jeleneteire emlékeztető küzdelemben gyűjtötte egy táborba, egy zászló alá az ős történeti értékében meg nem fogyatkozott magyarság színét-javát; még most is meg rázza hazafi-lelkünket a biztos diadalba vetett jogos remény, a természettől, az ősöktől öröklött nemzeti jogok gondviselészerű megvalósulásának szent hite. Hiszen a nemzet lelke idézte ítélőszéke elébe azokat, kiknek kezébe Isten után letette sorsának intézését. Akik ez ítélőszék előtt megjelentek, vagy megszegyenülve vallották be elmarasztaltasukat, vagy egy sorba állottak a küzdőkkel. Megindult, nemzeti életjelt adott a szabadelvű

párt érzéketlennek látszó tömege is; magával ragadta az ellenállhatatlan áramlat s megszülte, diadalmasan hordozta körül az országban a »debreceni határozatot.«

Hihette-e valaki emberi számítás szerint, hogy a győzelem elmarad, hogy egy talpra állott nemzet tehetetlenné válik a maga vérevel táplált idegen hatalmi érdek tehetetlenségével szemben?

Jött a hírhedt chlopii hadiparancs. A nemzet megdöbbenve, fenségének teljes érzetében utasította vissza ezt a merényletet.

És mégis a dinasztikus, a császári érdek győzött. Miért? . . . Mert a kormány rudja mellett állók lelkéből hamar elillant a felfogott áram s még hamarabb visszatért a Gesamtmonarchie lidérenyomása alatt nyögő meghunyászkodás, a teljes meghódolás Bécs és urai előtt.

Bekövetkezett az, a mi rosszabb annál, a mit »status quo ante bellum«-nak neveznek. Bekövetkezett a nemzet iszonyu csalódása, az önerejében vetett hit és bizalom megrendülése; és bekövetkezett az a mindennél le-sújtóbb tudat, hogy az addig nem gyakorlott, de soha el nem vitatott nemzeti jogok majdnem semmivé zsugoradtak össze a Bécsből sugalmazott és kényszergetett szabadelvűpárt szerencsétlen kezében. Addig a 48-iki, az ős törvények, sőt még a 67-es törvények alapján is teljes joggal követelhetjük valamennyit, még pedig teljes mívoltában, most agyonkorlátoztuk, elmagyaráztuk, elalkudtuk mindennek a legjavát, nemzeteltető részét, mely nélkül Magyarország független államiságát, hatalmi gyarapodását biztosítani sohasem lehet.

Az »Országos Függetlenségi Párt« is alétlan, erejefogyottan hanyatlott a resignatio vesze-

delmes karjaiba azzal áztatva magát, hogy a silány vigasztalásul odadobott vívmány-hulladékok az adott helyzetben teljesen igazolják a leszerelést.

Nos hát hol vannak azok a vívmányok? Mennyi valósult belőlük?!

Semmi, éppen semmi. Rosszabbul vagyunk, mint azelőtt.

Küzdöttünk az önnálló, a szellemében, nyelvében nemzeti hadseregért. Ezután még osztrákabbat kapunk.

Küzdöttünk nemzeti nyelvünkért diplomatiában, katonai igazságszolgáltatásban. Tisza István kormányelnök megdöbbenő nemzeti érzéketlenséggel, hazafilelkünket fölháborító vakmerőséggel bocsátotta osztrák prédára a galaci átirat ügyében hozzáintézett interpellációra adott válaszában.

Álmodoztunk önálló vámterületről, nemzeti vagyonsodásunknak ez igazi életföltételéről. Tisza István még a lehetőség, a jogszerűség útját is bevágja; megkerüli, hatályon kívül helyezi az 1899. XXX. törvénycikket, az u. n. garancionális törvényt.

Mindenütt, mindenütt az összbirodalmi eszme! Sulya alatt összeroskad a történeti magyar állam, István birodalma.

A magyar állampolgárok erőgyűjtésének minden forrását kiéli az idegen, a nemzet hivatásával homlokegyenest ellenkező érdekek szolgálatában álló militarizmus, száz meg száz milliót temetve soha ki nem elégíthető gyomrába akkor, a mikor a föld népét a silány termés következtében talán inséges nyomor fenyegeti.

Ez a kormány veszedelmesebb minden elődjénél. Elnöke fennen hirdeti az erőgyűjtés józan politikáját s aztán vakmerő cyniz-

TÁRCA.

Kalandom Balatonfüreden.

Írta: Tihamér.

Én is azok közé a szerencsés halandók közé tartozom, akik nyáron ott hagyhatják megszokott kedves, csöndes fészüket s elmennek fürdőbe »üdülni.« Tudjuk, hogy az magyarul annyit jelent, mint napról-napra mérgeledni a rengeteg drágaság miatt és sopánkodni a legjobb otthon után. De hát ki tehet róla, ha uszni kell az árral?! Ha a szomszédom eltudott menni Palicsra, mért ne mehetnék én Balatonfüredre?

Nos, nem igaz?

Hiszen szó sincs róla, nem utolsó dolog egy kis exkurzió, de hiába! — nem családos embernek való. Én már például három hete hogy meg jöttem Füredről, de még mindig abban a drukkbán szenvedek, hogy megtudja a feleségem, hogy micsoda kalandon mentem keresztül a szép magyar fürdőhelyen.

A dolog egy szombati napon történt. Mint a fürdővendégek százai, én is kimentem az este félkilenckor Budapest felől érkező vonat elé, hogy tanuja legyek annak az épületes jelenetnek, mikor a Budapestről jövő s a szalma özvegység gyönyöreiben kimerült hű (?)

férjek százai érkeznek meg s ölelkeznek, csókolóznak a viszontlátás édes örömeiben kicsi feleségeikkel.

— Hű voltál hozzám, édes?

— Ugye nem csaltál meg drágám? — ezek az első kérdések a szerelmes és rendesen féltékeny asszonykák részéről. De hisz nem is csoda, mikor az újságok annyi mindenfélét összeírnak a szalmaözvegyekről; pedig a tizedrésze sem igaz. Tudom magamról.

De hisz nem erről akarok beszélni. Mondom, azon a bizonyos szombaton én is vártam a budapesti vonatot, bár sokkal okosabban tettem volna, ha a feleségemnél maradok, aki nem jött ki velem, mert nem jól érezte magát.

Az ég borus volt s így a rendesen is sötétebb volt a gyéren világított pályaudvaron.

A szokott jelenet ismétlődött meg, amint berobogott a vonat. Hej, de sok potrohos bankárt szerettem volna helyettesíteni! De azért . . . honny soit . . .! Úgy látszik mindenki megtalálta a maga párját, csak egy szépséges szőke asszonyka tekint aggódóan szét, mint aki hiába várja az urát.

— Izidor! — kiáltja végre fájdalmasan.

E pillanatban megszállt a gonosz. Szinte akaratlanul feleltem:

— Itt vagyok!

Nagyot sikoltott erre a párjavesztett kis virág — és ugrott a nyakamba.

— Te édes kis majmocskám, hát hol bujtál el, hogy nem láttalak? — kérdezte feddőleg.

Motyogtam valamit, amit vagy értett a szőke tündér vagy se s eközben megindultunk a város felé.

— Hű voltál hozzám, édes? Mi? Nos miért nem felelsz? Na ne haragudjál, hisz úgy is tudom, hogy hű vagy; de hát . . . tudod . . . még sem hiszek egészen.

— De Fáni! — szólaltam meg, véget akarván vetni a komédiának.

— Fá . . . Fáni?! — kiáltott rémülten. Jaj, kicsoda Ön, uram? Izidor! Izidor! — sikongott oly kétségbeejtően, hogy meghűlt bennem a vér.

Akartam mentegezni magam, hogy a sötétségben én is másnak néztem őt, de olyan spektakulumot csinált, hogy tanácsosabbnak tartottam odébb állani.

Hazaérve persze hallgattam a dologról, pedig sokért nem adtam volna, ha eldicsekedhettem volna vele, hogy milyen jól esett a szép asszony szenvedélyes csókja. Feleségem már aludt. Én is a lefekvéshez tettem meg az előkészületet, amikor rémülten tapaszt-

mussal, mindent elalkuvó opportunizmussal adja ki az osztrák dynasztikus érdekpolitikának a nemzeti lét legelemibb feltételeit, nem respektál sem nemzeti akaratot, sem törvényt; nem tud s nem is akar érvényt szerezni még a silány 67-es alap követelményeinek sem.

Azt mondja a kormányelnök, hogy először gyűjtsünk erőt s azután hangoztassuk a nemzeti eszméket.

Erősödjünk?! . . . De hát hogyan erősödhetik az, akinek kezéből kicsavarják a erősödést biztosító fegyvert?!

Viszaverhetjük-e erőforrásainkra támadó ellenségünk rohamait gúzsba kötött kezekkel?!

Boldogulhat-e, gyarapodhatik-e a magyar iparos, ha egy sokkal fejlettebb iparú állam szabadon árasztja el országunkat iparcikkeivel?

Boldogulhat-e az őstermelő, ha egy más állam a maga selejtes, de sokkal olcsóbb terményét alacsony vámok mellett hozhatja be?

És lelkesedhetik-e a magyar ifjuság honmentő csatára, otthon érezheti-e magát abban a hadseregben, melynek első és főkötelessége a császári hagyományok ápolása. Pedig Tisza István szerint a magyar ifjúságnak össze kell forrnia e hadsereggel szívből-lélekben. Hát kívül hiteti el ő nagyméltósága akár azt, hogy az a magyar ifju, aki ezzel a hadsereggel összeforrt, megtartja magyarságát is; akár azt, hogy aki magyarságát megtartja, összeforrtatna vele, lelkesednék csatáiban?!

Ilyen kormánynyal megbékülni sohasem szabad senkinek, akiben a magyar nemzeti érzésnek és tudatnak csak egy szikrája is megmaradt.

Igen tisztelt Pártfeleink! Országos Függetlenségi Párt! Látjátok, hogy mit várhatunk Tisza Istvántól és kormányától!

Ne engedjétek, hogy tovább menjen nemzetrontó működésében!

Ne engedjétek, hogy ezer év viharából megmentett nemzeti kincseinket, erőforrásainkat, önálló nemzeti létünket elkótyavetyélje az osztrákkal folytatott alkudozás rendjén!

Ne engedjétek, hogy lábbal tapossa alkotmányosságunk legelemibb törvényeit, kiszolgáltatassa parlamentarizmusunk szabad vélemény-nyilvánítási jogát az abszolútizmus járombahajtó törekvéseinek!

Térjetekek vissza ismét a teljes tevékenység szabad és éltető levegőjére!

Vegyétek fel a nemes, elszánt küzdelem félretett fegyvereit! És többé meg ne alkud-

jatok azokkal, akik veletek nemzetölő békét kötnek.

Küzdelmetek a nemzet küzdelme lesz. Győzelmek eltakarítja a nemzet utjából a császári hagyományok, a burkolt abszolútizmus sötét lovagjait.

Nagyenyed, 1904. júl. havában.

A »Nagyenyedi Függetlenségi és 48-as Kör« választmányának határozatából és megbízásából

Fogarasi Albert,

elnök.

Bodrogi János,

jegyző.

Zayzon János,

titkár.

Vétkes mulasztás.

A magyar társadalomnak bizonyára nem egy hibája, nem egy mulasztása van, de ezek között egy sem oly súlyos, mint az a vétkes mulasztás, amelyet 1867 óta követünk el a közös hadsereggel szemben, nem foglalva el annak vezetésében, tisztikarában a magyar nemzet számának, értelmi színvonalának katonai képességének megfelelő helyet,

Nehogy azt higgye valaki, hogy a szerencsére lezajlott katonai viták izgalmait akarom felújítani. Ellenkezőleg! Minden fölösleges izgalmat kerülve és mellőzve a leghidegebb józansággal vizsgálom e kérdést és csinálom a számadást, amelynek eredménye, hogy az államfentartó magyar faj a közös hadsereg tisztikarában nagy deficitben szenved. Kerek szám 3500-zal kevesebb magyar tiszt van a hadseregünkben, mint amennyinek arányszámunk szerint lenni kellene, akiknek helyét természetesen osztrák tisztekkel töltötték be.

Nagyot tévedne azonban, aki azt hinné, hogy a hadsereg létszámához nem járulunk a kellő arányban. Istenmentsen! A törvény bölcsen gondoskodott arról, hogy ez az eset be ne állhasson, megszabván, hogy az ujonc-létszámhoz Magyarország mennyivel járul, amely kötelezettség a máig érvényes arány-

szám szerint 42%-nak felel meg. Furcsa ugyan, de tény, hogy Magyarország bizonyos kikerekítés révén évenként mintegy 500 emberrel több ujoncot ad, mint amennyire kötelezve volna. De ugyan ki törődne ily csekélységekkel? „Praetor minima non curat” — mondta a római; a római nép pedig jeles katonai nép volt, így példájokat, elveiket mi is követhetjük. Tény tehát, hogy Magyarország a közös hadsereg létszámához, vagyis a véradóhoz *a reá eső résznél többel járul*. Évenként 500 magyar fiúval több nyomorított meg 3 évre ugyanannyi osztrák helyett, akik ez idő alatt otthon családot alapítanak és mesterségüket háborítatlanul űzik.

És hogy vagyunk a hadsereg költségeivel? Tudjuk, hogy a hadsereg költségeit országos törvény állapítja meg: a kvóta! Ugyde a kvótáról bizonyos, hogy 1867-ben is és azóta is folytonosan valamivel *nagyobb arányban vellelt ki reánk*, mint amennyi teherviselő képességünkhöz viszonyítva reánk esett volna. E túlterhelés keserűségét csak az a körülmény ellensúlyozhatja, hogy az a saját beleegyezésünkkel rakatott reánk. A béke kedvéért beleegyeztünk, hogy évenként néhány milliócskával többet fizessünk. No persze: a magyar mindig gavallér volt és csak az osztrákkal szemben ne lett volna az, mikor az osztrák olyan kedves, derék sógor?! Elmondhatjuk tehát, hogy a hadsereghoz pénzáldozatokban is *többel járulunk*, mint amennyivel különben járulni tartoznánk. Ha pedig számításba vesszük, hogy a hadsereg szükségleteire első sorban a vámbevételek fordítanak, amely vámdíjakat, mint iparilag elhanyagolt ország, amely külföldi behozatalra szorul, tulnyomóan mi magyarok fizetjük, — kitűnik, hogy e pénzáldozat sokkal több, mint azt különben gondolnók.

A vér és a pénzáldozatok e kimuta-

talom, hogy háromszáz koronás zsebóráim hiányzik.

— Hű, aki tagadja van, — kiáltottam föl — hova lett az óráim!?

— Mi az, ki az? — riadt fel álmából a feleségem. Ja, te vagy? Szóltál valamit?

— Nem, nem, semmit. Aludjál kis fiam.

Dehogy mertem volna bevallani a feleségemnek, hogy eltűnt az óráim, holott kizártnak tartottam, hogy az a szőke tündér szabadított meg tőle. Még jobban hallgattam, amikor a történetek után harmadnapra a következő hír jelent meg a Balatonfüred és Vidékében:

Veszedelemes szélhámosnót tartóztattott le tegnap az itteni rendőrség. Abban a pillanatban csípték el, amikor egy fiatal ember zsebéből kilopta a pénztárcáját. Sok lopott holmit találtak nála, egyebek között egy igen finom kronometert, láncsal.

Ki a csendháborító?

Írta: K. F.

Nagyon kérem Önöket tisztelt hölgyeim és uraim, ne beszéljék el ezt a dolgot semmiféle teremtett léleknek, mert ha véletlenül fülébe jut érdemes rendőrségünknek, még előállítanak éjjeli csendháborítás miatt s olyan tiz korona büntetést sóznak a nyakamba, hogy azt többé semmiféle földi potentát le nem veszi rólam. Pedig hát az én cselekedetemnek

is az volt a rugója, hogy minden halandó respektálja az éjjeli csöndet, de hát — Istenem! — oly sokféleképen tudják az emberek a szavakat értelmezi.

Hogy a sablonszerűség vádja ne érjen, nem kezdem azzal, hogy »az éj már ráborította fekete leplét a városra,« csupán konstátalom, hogy este van. Az utcákon kigyúlnak a gázlámpák s pislognak csendes szerénységgel, bizonyos irigységgel nézve csillárkollégájukat, mely egy-egy kávéházból szórja pazarul fehér sugarait.

A plébánia templománál levő gázlámpát majd megöli az irigység. »Ejnye no, — gondolja magában — beh világos a »nyugalmas« kávéház. Hogy vetélkednek egymással a kollégák. Itt aligha nem készül valami.«

A nyugalmas kávéház szokott csöndjét dal, kacagás, lárma veri föl hamarosan. Honnan e lárma? kérdik csodálkozva a járó-kelők. Feleletképen rögtön hallatszik a chansonette énekesnő nótája, »ah Rudi, ah Rudi du hast mich nie geliebt« . . .

E dalból két dolgot lehet következtetni. A kávéház jelenleg egy orfeum tanyája és hogy Rudi egy oly ember, akiben egy csöpp hajlandóság sincs arra, hogy a chansonettet szeresse. (Mellesleg megjegyzem, hogy ezt a Rudit előbb egy elitelendő közönséges fráternek tartottam azért a tetteért, most már azonban tökéletesen egy nézetem vagyok vele.)

Az est elnyúlik, hogy a csendesebb vérmérsékletű emberek már »éjféln«-nek kezdik nevezgetni. Szállingóznak a kávéházból, a békés családapák abba hagyják a kaszirnőnek való kurizálást s haza mennek. Egy pár fiatal legényke marad ott; ezekben nagyon ágaskodik az indulat. Susognak erősen, a figyelő rögtön kitalálhatja, hogy a fölött tárgyalnak, hozassanak-e pezsgőt, vagy se? Kávéházi dialektus szerint, ezek »most érnek« a kávé azonban tudja, hogy ha megérik a gyümölcs, magától is leesik fájáról, hagyja hát őket — tovább érní.

A trupp is ledarálta »dús« programját s a tagok — mivelhogy balek nincs a láthatáron — szobáikba térnek.

Bocsánat, azt mondtam: szobáikba? Nem, csak szobájukba. Két egymásba nyíló szobába vannak kvártélyozva, melynek szobabavezető egy ajtaja az enyém mellett van.

Ép az a bökkenő, hogy olyan nagyon közel vagyunk egymáshoz. Minden szó áthallatszik s így még a csöndes diskurzus is bosszantja az aludni vágyó embert, hát még mikor oly hévvel vitatkoznak, mint most.

Elhatároztam, hogy türelemmel viselem el sorsomat. Kezdtém magammal elhítni, hogy gyönyörűséget találok a hőstenornak a veszekedésben rikácsolóvá vált hangjában, a basszista medvére emlékeztető mordulásában s a primadonna éles sikoltásában.

Hisz remek ez a pokoli hangzavar! Ilyet

tott többletével ijesztő ellentétet képez az a deficit, amelyben a magyar elem a hadsereg vezetésében, a tisztikarban szégyenkezik. 42 százaléknak kellene lenni a tisztikarban a magyar honos elemnek, de tényleg nincs több 15–16 százaléknál, úgy, hogy a magyarországi hadsapatoknál 3500-zal kevesebb magyar tiszt van, mint a mennyinek lenni kellene. A magyar szülők ahelyett, hogy a jól javadalmazott, fényes kilátású katonatiszti pályákat siettek volna fiaik számára biztosítani, engedték azt idegekkel betölteni. A magyar intelligens fiú az érettségi után még 7 évig töri magát a jogi, 5 évig a tanári, 4 évig az orvosi és technikai pályán és még akkor is egész sereg vizsgálat esélyeinek kell magát alávetnie, egy egész vagyont a tanulmányaira feláldoznia; míg a hadapród iskolából igazán számba sem jöhető költséggel 18 éves korában mint kész ember kerül ki, kezdő fizetéssel ugyan, de fényes állásban, diszes környezetben, ragyogó kilátásokkal, mert hisz minden tiszthelyettesre el lehet mondani, hogy a tarsolyában hordja a marsal-botot.

A mi délceg magyar ifjuságunk, mely csak úgy duzzad az erőtől, töri, zuzza egymást a gyengénél gyengébb hivatalért és nem akarja látni, hogy az ő helyét a hadsereg tisztikarában a mi pénzünkön kiképezett és a mi pénzünkön fizetett cseh, lengyel, osztrák, morva, szlovén, román, olasz, illyr fiatalság foglalja el, még pedig annak nem is a legeleje, hogy sokszor látni sem esik jól őket.

Ez az a vétkes mulasztás, amelyet másnak, mint a magyar társadalomnak rovására nem irhatunk.

Mivel lehet megokadatolni ezt a mulasztást, ezt a veszteséget, amelyet valóságos nemzeti szerencsétlenségnek mondhatnánk?! Hiszen a katonatiszti pálya ma már egyike a legrendezettebb, legfény-

pénzért sem mutogatnak és én ingyen jutok hozzá. Vivát! Vivát! — elkezdtem én is orditozni, legalább adom a hangversenynek a kontrát.

Egy félóra múlva azonban már kezdtem unni a mulasztást, pedig hát odaát egy hanggal sem adták alább. Ha az egyik kifáradt, újult erővel kezdte a másik.

Ekkor már egész komolyan megharagudtam. Közel voltam, hogy szétpukkadjak dühömben.

Gépiesen nyujtottam ki a kezem az éjjeli szekrényen levő forgópisztoly után. Felhúztam a sárkányt és — mikor odaát már bizonyosan egymás hájának akartak menni — eldőrdült a fegyver.

Mintha csak elvágta volna a veszekedés fonalat. Kriptai csönd támadt mindenütt.

A hőstenor ijedtében az ágy alá gurult, a primadonna neki ment a hasbeszélőnek, a basszista ijedtében elkezdett csuklani.

Aztán csend lett.

Mármost kérdelem Önöket, csendháborításnak minősíthető-e az a ténykedésem, hogy pisztolyomat elsütöttem, amikor aztán halotti csöndet értem el vele? Azt tudom, hogy önök fölmentenének, de a rendőrkapitányság biztosan nyakamba sózná a tíz korona bírságot. Azért, ismételve nagyon kérem, ne tessék senkinek sem szólni a dologról.

sebb pályáknak, amely odaadást, munkát, fáradságot követel ugyan, de dísz, méltóságot és dicsőséget is ad.

Azt mondják, hogy a közös hadseregben nem látják szívesen a magyar elemet, sőt, hogy a magyar fiukat onnan kiüldözik. De ez nem igaz! Ha pedig igaz volna: a magyar társadalom, a magyar törvényhozás miért nézi el az ily nemzetellenes eljárást és miért nem lép föl megtorlólag, büntetőleg?! A magyar társadalom, mely valódi nagyhatalom, miért tűr meg kebelében magyarelles tisztikart? — De nem lehet igaz a főt említett ellenvetés már azért sem, mert hiszen számos magyar embert ismerünk, aki a közös hadseregben a legjobb, legragyogóbb pályát futotta meg. Ezenkívül a közös hadsereg, mint *nép-hadsereg*, egyenesen reá van utalva arra, hogy *kellő számu* magyar tisztjei legyenek. Ehez járul, hogy a magyar faj, amely kiváló katonai erényekkel és sajtóságokkal dicsekedhetik, egyenesen hivatva van arra, hogy hadseregünk vezetésében a neki megfelelő helyet és osztályrészt elfogadjon épen a hadsereg szellemi és erkölcsi színvonala érdekében. A hadsereg intéző körei nem is mulasztanak el semmit, hogy ez az aránytalanság, amely a magyar fajra *egyenesen meg-szégyenítő*, megszűnjék; meggyőzően mutatja ezt épen az utóbbi időben létesített nagyszámu magyar katonai alapítvány és a katonai iskolák tantervének magyarosító reformja; de minden törekvés meghiúsul a magyar társadalom vétkes mulasztásán, amely megfoghatatlan vakságból, vagy elfogultságból idegenkedik a katonatiszti pályától.

Ez idegenkedésnek legfőbb oka: a közöshadsereg német szolgálati nyelve. A szolgálati nyelv németségét ha nem tartjuk is épen elkerülhetetlenül szükségesnek, de azért abba, a fennforgó viszonyok között, midőn egységes, egyöntetű hadsereg fenntartása a cél — még bele lehet valahogyan törődni. Azt azonban, hogy a hadseregünk tisztjei tudjanak németül, egyenesen szükségesnek tartjuk, úgyszintén azt is, hogy *ludjanak magyarul is*. Az az inferioritás, amelybe a magyar elem a közöshadseregben jutott, másra, mint a német nyelv nemtudására, a német nyelv erőltetésére, túltengetésére nem vihető vissza. Tagadhatatlan, hogy a német nyelv a magyarnak nem könnyű és nem is valami nagyon kedves: másrészt azonban bizonyos, hogy a német nyelv szép, gazdag és fejlett nyelv, amely előttünk hatalmas kulturát, igazi világkulturát nyit meg, és mi még nem láttunk embert, akit a német nyelv tudása szerencsétlenné, vagy megbélyegzetté tett volna.

Azok a katonai reformok, amelyek Tisza István gróf kormányalakításának tényéhez fűződnek, óriási tért nyitnak meg a hadseregben a magyar nyelv joga előtt. De e jog legkiterjedtebb érvényesülése esetében sem lehet remélni, hogy a német nyelv joga csorbát szenvedhessen. Nem a két nyelv, nem a két nép-elem versengéséről van itt szó. A fődolog, a megvalósítandó cél az, hogy a magyar nyelv, a magyar faj elfoglalja a közöshadseregben az őt megillető helyet és épen azért szükségesnek tartjuk, hogy a magyar társada-

lom idegenkedése a közöshadseregtől szűnjék meg, de sőt életkérdés reánk nézve, hogy a magyar intelligens családok vetekedve adják fiaikat a katonatiszti pályára, hogy ne csak elfoglaljunk, de vissza is vegyünk onnan minden helyet, amely minket megillet.

A magyar faj előtt ezelőtt ezer évvel sem volt kedvesebb pálya, mint a katonai. és most, ezer év után, a viszonyok arra kényszerítenek, hogy a katonai pályát megbecsüljük és azon fajunknak a megfelelő befolyást és vezetést biztosítsuk. De e célból kitartással, odaadással, türelemmel, szükség esetén önmegtágadással, sőt áldozatokkal is dolgoznunk kell.

Ezt a hazát a magyar faj szerezte, vére bőséges hullatásával a magyar faj tartotta meg. Csak nem gondolja talán senki, hogy ezt a hazát *nekiünk* a cseh, lengyel, szlovén, román, ruthén, illyr, olasz és német fogja megvédeni? *A magyar hazát a magyar fajnak kell megvédenie*, miként a multban azonképen a jövőben is és épen ezért szükséges, hogy a védelem eszközében: a hadseregben biztosítsuk magunknak a minket megillető helyet.

A magyar társadalom e téren eddig sokat mulasztott. Most, hogy a magyar tisztképzés és a katonai oktatás reformjával Tisza István kormányzata szabaddá és könnyűvé teszi a hadseregbe vezető utat a magyar ifjuság előtt, az eddigi mulasztást, amely innen túl reánk végzetéssé és szégyenletessé válhatnék, a magyar társadalomnak helyre kell pótolnia.

HIREK.

Személyi hír. Lapunk felelős szerkesztője Dr. Szirmai Vidor kétheti üdülésre Balatonfüredre utazott.

Képviselőnk az interparlamentáris konferencián. Országgyűlési képviselőnk: Dr. Rajk Aladár e hó 7-én utazik el Bajáról, hogy Apponyi Albert gróf vezetésével, mintegy ötven magyar országgyűlési képviselő társaságában St. Louisba utazzék, résztveendő az interparlamentáris konferencián. Az illusztris társaság 12-én idul el Fiuméből a »Szlavonia« nevű 11.500 tonnás Cunard-Line-hajón, mely *Palmot, Algert és Gibraltárt* érintve 27-én ér New-Yorkba. New-Yorkban szeptember 7-ig fognak időzni. Azontúl a megállapított program így szól: Indulás *New-Yorkból szept. 7-én reggel*. Néhány órai tartózkodás *Philadelphianban*. *Szept. 8-án* délelőtt fogadtatás *Washingtonban a Fehérházban*; utána látogatás *Washington sirjánál a Mount-Vernon-on*. *Szept. 10-én reggel* érkezés *St.-Louisba*. *Szept. 15-én* indulás *Denverbe*. *Szept. 17-én és 18-án* kirándulások a *Colloradobeli sziklás hegységbe*. *Szept. 19-én* indulás vissza *New-Yorkba* vagy *Bostonba*, *Jován át Chikagóba* két napi tartózkodással, a *Niagara zuhatag* útba ejtésével. A visszautazás ideje és programja még nincsen véglegesen megállapítva.

Közigazgatási bizottsági ülés. Városunk közigazgatási bizottsága csütörtökön délelőtt 10 órakor ülést tartott, melynek érdekesebb pontjai Lakner István főszámvevő és Ladányi Antal irnok fegyelmi ügyei voltak. Ismeretes, hogy annak idején Dr. Hegedűs Aladár polgármester Kerek Illést bizta meg az 1903. évi záró-számadások elkészítésével, minthogy Lakner kijelentette, hogy a számadások elkészítésére, rengeteg teendőinél fogva képtelen. Ebben még nem lett volna semmi hiba, de a polgármester akként intézkedett, hogy a záró-számadás elkészítésének költségei (!) — 230 korona — Lakner fizetéséből levonassanak. Lakner a polgármester határozatát a Közigazgatási bizottsághoz felebbezte meg s

egyszersmind fegyelmi vizsgálatot kért maga ellen. A Közigazgatási bizottság Lakner kérésének helyt adott annak hangsúlyozásával azonban, hogy a fegyelmi vizsgálatot az ő egyenes kérésére rendeli el s a 230 koronának a fizetéséből leendő levonását csak akkor engedi meg, ha a fegyelmi választmány vétkes mulasztást állapítana meg.

Minden esetre fűrésa munkamegosztás lehet a városházán, ha éppen a legszorgalmasabb hivatalnokok egyike nem győzi meg a munkát, holott általánosan tudott dolog, hogy hivatalos időn túl is dolgozni szokott, míg egy másik hivatalnok, ugyanannál a ressortnál 230 koronát kereshet meg külön munka címén.

A másik fegyelmi ügy Ladányi Antal irnok ügye, akit a polgármester különféle szabálytalanságoknál fogva állásától felfüggesztett. A Közigazgatási bizottság a felfüggesztést helybenhagyta, minthogy beigazoltnak látta a felfüggesztés indokait.

Végül a gólya július havi működéséről számoltak be. Biz az rosszul működött, mert 20-szal kevesebb volt a születés, mint a halálozás.

A gólya ellen kellene fegyelmit indítani.

Kitüntetett bajai festőművész. Hegedűs Lászlót, a nagy tehetségű bajai származású festőművészt újabb kitüntetés érte. A Fraknoi Vilmos püspök által alapított római művészeti díjat, — mely egy évig tartó ingyen római tartózkodásból áll a püspök által épített római palotában — elnyerte és már Rómába is utazott.

Tűzoltók kongresszusa. A nemzetközi tűzoltószövetség, Páris és Berlin után, f. é. augusztus hó 17—21. napjain Budapesten tartja harmadik nemzetközi tűzvédelmi kongresszusát kiállításal kapcsolatban. E kongresszus rendezését, mint ismeretes, a magyar országos tűzoltó-szövetség vállalta el, mert egyrészt e kongresszus által hatalmas lendületet remél adhatni a hazai tűzoltó-ügynek és tűzrendszertnek, másrészt ezen nemzetközi összejövetel elsőrangú alkalom arra, hogy hazánk politikai önállósága demonstráltassék és hogy a külföldet hazánk szépségeivel és népével megismertethessük.

Ezzel kapcsolatosan említjük meg, hogy a Budapesten megtartandó nemzetközi tűzoltó-és mentő-kiállítás bizottsága felhívta a bajai önkéntes tűzoltó-egyesületet, hogy a multjára vonatkozó tárgyakat kiállítás végett Budapestre küldjék fel. A testület parancsnoksága legközelebb eleget tesz a kiállítási bizottság felhívásának.

Meghívás. Az 1898. XXIII. t.-c. alapján alakult Országos Központi Hitelszövetkezet kötelékébe tartozó Bajai Ipartestületi Hitelszövetkezet, mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja, 1904. évi augusztus 14-én d. u. 2 órakor az ipartest. székházában rendkívüli közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 35. §-a értelmében meghívotnak. Napirend: Az igazgatók és a felügyelő-bizottsági tagok megválasztása.

Igazgatóság.

Munkásmulatság. A bajai általános ipari munkás önképzőegylet f. évi július 31-én, vasárnap este jól sikerült kedélyes estélyt rendezett.

Céllövészet. 1904. július 31-én tartott céllövészet eredménye: négyest lött: Somogyi Emil 2 drb., Gebhardt Dezső 1 drbot Hármast lött: Gebhardt Dezső 5 drb., Somogyi Emil 3 drb.

Hajózás. A Dunagőzhajózási Társaság közli, hogy a Budapest—Orsova között közlekedő postahajók a kis vizállás miatt tovább intézkedésig csakis Moldováig mennek.

Az adóhátralékok behajtása. A pénzügyminiszter rendeletet küldött az összes pénzügyigazgatóságoknak, melyben az exlex ideje alatt fölszaporodott adóhátralékok befizetéséről intézkedik. Elrendeli a miniszter, hogy részletfizetési engedélyt és a hátralékok kamat nélküli befizetését csak elismert szegény embereknek engedélyezzenek. A tehetősebb emberek adóhátralékát haladéktalanul hajtsák be s szigorúan elenőrködjének a behajtás körüli eljárás sürgős keresztülvezetésére.

Miniszteri rendelet az iskolai beiratásokról. Minden szülőt, akinek iskolás gyermeke van, közelebből érint a belügyminiszternek az a rendelete, amelyet a napokban adott ki. A rendelet nagyon megkönnyíti az iskolai beiratásokat, mert fölöslegessé teszi a beiratásoknál a költséges és sok utánjárásba kerülő születési bizonyítványokat, amelyeket ezentúl egyszerű tanúsítvány helyettesít. Ezeket a tanúsítványokat díjtalanul és bélyeg nélkül szolgáltatja ki az anyakönyvi hivatal. Az erről szóló okos rendelet, mely különösen kedvező a szegény családok embereire, különben csak fölüljtása egy már tavaly kiadott rendeletnek.

Csupor Gyula siremléke. Csupor Gyula ó-becei volt főszolgabíró siremlékét megrendelte az a bizottság, amely a jeles férfi emléket (Obecsen kegyeletesen őrizi és nyugvóhelyének megjelölését közadakozás útján lehetővé tette. Az emlék 1000 koronába kerül. Leleplezése f. évi szeptember 5-én, halálának évfordulóján lesz, amikor az összes óbecsei egyetlek testületileg vonulnak ki a sirhoz, ahol beszéd, alkalmi költemény és énekből, koszoruzásból fog állani a műsor. A leleplezésre meg lesznek hívva szülő városa: Baja és a vármegye, melynek szolgálatában állt, mint főszolgabíró.

A nagy hadgyakorlatok elmaradnak. Az idei nagy szárazság egyik, mindenesetre váratlan következménye lesz esetleg az is, hogy az idei nagy hadgyakorlatok, amelyeket Csehországban akartak megtartani, valószínűleg elmaradnak. Erre vonatkozólag azt jelentik ugyanis, hogy a katonai hatóságok élénk figyelmet fordítanak a Csehország déli részében uralkodó vízhiányról szóló jelentésekre. A tartós szárazság miatt ugyanis ott a kutak és források annyira kiapadtak, hogy ha csak időközben bőséges eső nem esik, a nagyobb csapattesteknek vízzel való ellátása szinte leküzdhetetlen nehézségekkel fog járni. A katonai hatóságok ezt tekintetbe véve már most számolnak azzal az eshetőséggel, hogy az *idei nagy hadgyakorlatok elmaradnak*. Mindenesetre ez lesz a szárazságnak egyetlen örvedetes következménye, mert megkimélik a szegény katonákat és a lakosságot a hiábavaló zaklatástól.

Botrány a Gotterhalte miatt. Megint tüntetés volt az osztrák nótá ellen *Szabadkán*. Csath Lajos magyar királyi honvédezedes temetésén a magy. kir. honvédezenekar eljátszotta a Gotterhaltét. Természetes, hogy a nagyszámu közönség, mely Csath Lajost kikísérte utolsó útjára, élénken tiltakozott e merénylet ellen és nemtetszésének fütyüléssel, kiabálással, abcugolással adott kifejezést, mire a nótát leintették. — Ideje lenne már ilyen botrányokat nem provokálni.

A szababkai városi fegyelmi ügyek. Mamuzsich Lázár volt polgármester és tisztviselő társainak ügyében hozott fegyelmi határozatok ellen a felebbezések benyújtására a határidő lejárván, az elítéltek majdnem mindnyájan — három alsóbbrendű tisztviselőt kivéve — a felebbezést benyújtották. Az összes iratok — mint értesülünk — a napokban a belügyminiszteriumhoz felterjesztettek.

Állatkiállítás és díjazás Bácskában. A Bács megyei Gazdaszövetség ezrekre menő gazdaközönség jelenlétében fényesen sikerült állatkiállítást rendezett Katymáron. A kiállítást, melyre hatszáz darab szebbnél-szebb nyugoti fajta tenyészállatot hajtottak fel, *Latimovits Géza* orsz. képviselő, a szövetség elnöke nyitotta meg. Magvas beszédben utalt a belterjes gazdálkodás kiváló nemzetgazdasági fontosságára, melynek a jelen viszonyok között, midőn a nemzet boldogulását egyedül a magtermelésre alapítani nem lehet, kétszeres a súlya. Örömeinek ad kifejezést afölött, hogy a bácskai gazdák az állattenyésztés föllendítése iránt nagy hajlandóságot mutatnak, amit leginkább az az örvedetes körülmény bizonyít, hogy a mult esztendőben 2311 darab nyugoti fajta szarvasmarhát hoztak a megyébe. Majd megalakították a bíráló-bizottságot, amely *Szutrély Lipót* főszolgabíró elnöklete alatt a következőknek ítélte oda a díjakat és kitüntető okleveleket: Az *első* díjat

nyerte *Ziet Alex* földműves (Katymár), a *második* díjat *Szabó András* (Madaras), a *harmadik* díjat *Torler Mihály* (Kunbaja). *Díjakat* nyertek még *Jancsek József*, *Rittgasser György*, *Stark Gergely*, *Moser Márton*, *Nagy Pásztor József*, *Magó Mihály* és *Ispánovits János*. *Díszoklevelet* nyertek: *Freidinger Mátyás*, *Roth Márton*, *Bikity* és *Katymár* községek, *Till Imre* és *Till János*. Ezután díszmise volt a katolikus templomban, melyet *Gaertner Sándor* celebrált. Bankett fejezte be a gazdák ünnepét, amelyen sok felköszöntőt mondtak és üdvözlő sürgönyt küldtek *Tallian Béla* miniszternek.

Olcsóbb a vágómarha. A tartós szárazság okozta takarmányhiány folytán, mint értesülünk, a legutóbbi országos vásárokon a szarvasmarha ára mindenütt 30 százalékkal már olcsóbb lett. Így lett megoldva a már oly régóta hön óhajtott hús-olcsóság kérdése. Most már az a kérdés nemzetgazdasági szempontból, hogy az országra nézve ez az állapot jobb vagy rosszabb lesz-e? Vajjon a bajai mészárosok a vágómarha olcsóbb ára következtében leszállítják-e a kegyetlenül felsrófolt hús-árjegyzéket vagy sem? Erősen haboznak a derék urak. De itt nincs helye a habozásnak. Le kell szállítani a hús árat.

Életmentő ügyvéd. Apatinban egy 10—12, éves suhancgyerek fürdött a Dunába és fürdés közben elkapta egy felcsapódó hullám, úgy, hogy a fiu már-már a habok áldozata lett. A midőn ezt az arra sétáló dr. *Bikár Vojin*, zombori ügyvéd a partról észrevette, minden habozás nélkül a folyamba vetette magát és a vigyázatlan gyermeket saját élete kockáztatásával kimentette.

Végzetes szerencsétlenségnek lett áldozatává Bajmokon egy jómódú vendéglős; vadászfegyverével életveszélyesen megsebesítette magát. *Priszlinger János*, mint rendesen, kedden kiment kocsiján 7 éves fiával a földekre vadászni és szokása szerint melléje tette megtöltött puskáját, jó ideig teljesen rendben haladtak, mikor azonban kiérték a községből, lova valamitől megijedt és megugrott, miáltal a puska a kocsit elején lévő saroglyába csuszott le, *Priszlinger* miközben a puskát, meglepedkezve arról, hogy töltve van, ki akarta onnét rántani, véletlenül ezáltal megnyomta ravaszát, a puska elsült és a sörétek egyenesen a gyomrába mentek, szétroncsolva a szerencsétlen ember belsejét. A fia rögtön megfordította a kocsit és hazahajtott, lakása azonban onnét jó messzire lévén, az eszméletlen kívüli ember az uton igen sok vért vesztett el, az orvos nyomban előhívatott, ki megállapította, hogy sebe életveszélyes és életben maradása igen kétséges.

Vasuti baleset. A napokban könnyen végzetessé válható baleset történt a Bácsszentiván és Zombor között elterülő vonattesten, közel a csatornai vashídhöz. A Gombos felől jövő déli vonat elgázolt két lovat s a kocsit, melybe azok fogva voltak, úgy ütötte el, hogy a benne ülő *Kovacsics Mihály* zombori szállásgazda kiröpült abból és súlyos sérüléseket szenvedett. Szemtanuk állítása szerint a szerencsétlenség egy átjárónál történt. A fentnevezett parasztagazda látva, hogy a sorompó nyitva van, gyorsan át akart hajtani a sineken, holott láthatta, hogy a vonat a legnagyobb sebességgel közeledik. Mindazonáltal könnyelműen neki hajtott a sineknek s abban a pillanatban, hogy a lovak odaértek, megijedtek a közeledő vonat zakatolásától, felágaskodtak s egy rövidke pillanatra megállottak. Egy szempillantás alatt már ott volt a vonat, melyet a gépész rövid távolság miatt megállítani nem tudott s megtörtént a baj. A mozdony leütötte a két állatot s átment rajta. A kocsit rudja rögtön ketté tö t s ez mentette meg a kocsist a biztos haláltól. A kocsit legurult a töltésről, mialatt *Kovacsics* hirtelen kiugrott belőle, de oly szerencsétlenül, hogy összezuzott koponyával terült el a földön. A gépész csak akkor állíthatta meg a mozdonyt, mikor már az állatok szétdarabolt hullája a 4. vagy 5-ik kocsig jutott. Amint a vonat megállt, az összes utasok ijedten ugrottak ki. Azt hitték, hogy emberélet pusztult el. Az eszméletlenül fekvő *Kovacsicsot* megpillantva, rögtön orvost kerestek s szerencsére egy külföldi orvos kéznél is volt. Ez hevenyészve bekötözte, még pedig egy önfeláldozó hölgynek seiyem juponjából kiha-

sított selyemdarabbal a szerencsétlen ember sebet, akit aztán egy tanyára szállítottak. Az állatok hulláit pedig, melyeket a vonat összedarabolt, letakarították az utestről. A vonat a baleset miatt 20 perc késéssel érkezett be az állomásra.

Agyonütötte jóbarátját Homokmégyen egy *Kákonyi* Sándor nevezetű fiatal földműves. A szerencsétlen áldozat neve *Mácsay* Sándor. Csendesen idogáltak f. hó 24-én, miközben egymással évödni kezdtek, végül összetűzésre került a sor s *Kákonyi*, a kiscsertői ember felszereléséhez tartozó ólmos bottal úgy ütötte föbe komáját, hogy az félholtan terült el, másnap pedig kiszenvedett. *Kákonyi* önként jelentkezett a kalocsai ügyészségnél.

Tiszakálmánfalván mult héten *Anton* György szeszfőzőjében nagy szerencsétlenség történt. A szeszfőzőbe vizet szolgáltató fedett kutat akarták tisztogatni, ezért egy munkás lezárt a kutba, ki azonban csakhamar élettelenül bukott a kútba. Utána ment egyik társa, ki hasonlóképen járt. Ezután maga a szeszfőző tulajdonosa akart segítségükre sietni — de alig ért a kútnak fenekére, őt is megölték a kútban összegyülemlött mérges gázok.

Égő szénakocsi. Szabadkáról írják augusztus hó 1-i kelettel: *Papp* János földbirtokos kocsisa ma délelőtt a szegedi uton hajtott befelé a városba egy szénával jól megrakott szekéren. A lelenházhoz érve a járókelők észrevették, hogy a széna hátul ég. Figyelmeztették a kocsisat, aki azonnal leugrott a kocsirol, kifogta a lovakat. Alig telt el két perc a tűzoltók is kint voltak a veszedelem helyén és a szénának majd a felét és a kocsit is megmentették.

Hütlén szolgál. *Götz* Sándor lánycsóki (a kutyafáját, de kívánatos neve van annak a falunak!) plébános e hó 25-én este jelentést tett a mohácsi csendőrőrsön, hogy *Jászenovics* András nevű, bajai születésű 19 éves szolgálja ugyanazon nap délután megszökött és egy pár lovát és kocsját 1000 korona értékben elsikkasztotta. A csendőrség rögtön megajtette a nyomozást és a táviratilag megkeresett dunaszekesői őrs útján sikerült is *Jászenovicsot* elfogni. Az elsikkasztott lovak és tárgyak *Jászenovics*nál megtalálván, elkoboztattak tőle és a lánycsóki községi előjáróságnak adták át megőrzés végett. A hütlén szolgát a mohácsi kir. járásbíróshoz kísérték.

Munkásleány a cséplőgépben. A szabadkai határban levő békovai pusztán mult pénteken reggel iszonyu szerencsétlenség történt, amelynek egy szegény munkásleány élete esett áldozatul. A pusztán, mely *Alesin* Gábor tulajdonát képezi, hetek óta dolgoznak már az arató legények és leányok kora reggeltől késő estig. Az új termés foglalkoztatja most a sok munkás népet, hogy az új buza mihamarabb a magtárban legyen. A békovai tanyán napok óta csépeltek. A reggeli órákban hozzáfogtak a félbenhagyott munkához. A cséplőgép megindult és kevés idő múlva a tiszta buzaszemek ömlöttek a zsákokba. A cséplőgép tetején *Sárcsevics* Katalin 18 éves leány adogatta a keresztet *Szedlák* Mátyás etetőnek. Egy ideig vigan ment a munka. Egyszerre *Sárcsevics* Katalin rosszul lett s megtántorodva a gép dobjához esett. A zakatoló masina becsípte a szerencsétlen leány ruháját, a következő pillanatban velőtrázó sikoltással *Sárcsevics* is beleesett a kerekek közé. A gép a leány testét iszonyuan összeroncsolta. A gépet ezután megállították, de már segíteni nem lehetett. Hosszu ideig tartott, amíg a gép belső szerkezetéből kiemelték a szerencsétlen leány hulláját. A kerekeken cafatokban lógtak a húsdarabok s minden csupa vér volt. A holttestet beszállították a zentai temető halottas házába. A rendőrség megindította a vizsgálatot, amely hivatva lesz kideríteni, hogy a szerencsétlenségért kit terhel a felelősség.

Aki nagyon is bízik a világban, az úgy jár, mint jó *Vucsity* Ilia, a jámbor bácsmonostori földbirtokos, kit *Vojnics* Vince alaposan becsapott. Márciusban volt, hogy a legény kiment *Vucsity*hoz, hogy megnézze annak birkáit, melyeket azután meg is vett az apja nevében azon kikötéssel, hogy a pénzt

másnap adja meg; megjegyzendő, hogy az apja egy szót sem tudott az egész alkuról, mert otthon sem volt. *Vucsity* ezelőtt sohasem látta a vásárló legényt s mégis vakon bizott benne: de vesztére, mert a legény, ki a birkákat még aznap tovább adta jó nyereséggel, *Vucsity*nak ugyszólván az orra előtt mulatta el a pénzt. De *Vucsity* még akkor sem szolt semmit, várta, hogy *Vojnics* majd magától adja meg a birkák árát. — Mert nem hittem, — vallotta a megkárosult atyafi bölesen a törvényszék előtt, mely hétfőn tárgyalta az ügyet »hogy ilyesmi megtörténhetik a világban.«

A törvényszék nem látta beigazoltnak *Vojnics*szal szemben a hitelezési csalás vétségét, és az élelmes legényt fölmentette, mibe az ügyész is megnyugodott. *Vucsity* pedig elmélkedhetik most a világ megbízhatlansága felől.

Hölgyek öröme! Legjobb szer az egész világon a bajai *Dr. Lehman* arckenőcs, mely pár napi használat után megifjítja az archórt eltávolít redőket, szeplőt, májfoltot, bőrtkát (*Mitesser*.) Egy tégely ára 1 korona, csak nevem és arcképpemmel ellátott tégelyt fogadjunk el! **Gyarmati Emil** városi gyógyszerháza a Szent-Háromsághoz Baján.

Szerkesztői üzenetek.

S. I. Budapest. Szó sincs róla, a neheztelés többé-kevésbé jogosult, menti azonban mulasztásunkat az a körülmény, hogy boldogult édes atyja elhalálozásáról nem méltóztattak bennünket egy gyászjelentés beküldésével értesíteni. Bocsnát, nem etikett-kérdést óhajtunk felvetni, csupán konstatálni kívánjuk, hogy gyászjelentés beküldése esetén a sajnálatos dolog nem történt volna meg.

H. T. Irsa. Sajnáljuk, de lapunk amúgy is olesó árából nem engedhetünk.

Figyelő. Ahogy az ember kiejti

4812/tkv.

1904. sz.

Árverési hirdetés.

A bajai kir. telekkönyvi hatóság közhírre teszi, hogy *Dr. Fehér János* bajai ügyvéd által képviselt *Bogovics Ferencz* bajai lakosnak, *Müller Julis*, *Jung Péterné* született *Weiler Mária* bajai és *Kovács Jánosné* született *Weiler Matild* zombori lakosok elleni végrehajtási ügyében 400 korona tőke, ennek 1903. október 15-től járó 6% kamatai, 123 korona 30 fillér eddigi, 16 korona 30 fillér ezuttal és a még felmerülő költségeknek, nem különben *Müller Julis* illető jutalé kúra nézve csatlakozott *Rosenfeld Albert* bajai lakosnak 300 korona és 154 korona tőkék és járulékaik, valamint *Bogovics Ferencz* bajai lakosnak 64 korona 76 fillér tőke és járulékaik iránti követeléseik kielégítése végett az 1881. LX. t. cikk 144 és következő §§-ai alapján a szabadkai kir. törvényszékhez tartozó a bajai kir. járásbíróshoz területén lévő a bajai 225. számú betétben A. I. 1 sorszám alatt felerészben *Müller Julis*, másik felerészben *Jung Péterné Weiler Mária* és *Kovács Jánosné Weiler Matild* nevén felvett 137/2. hrszám Homokváros, Szarkauteai 118 számú házra 838 korona kikialtási árban ezennel elrendeli és annak Baján a telekkönyvi árverés helyiségében 1904. évi augusztus hó 22-ik napjának délután 3 óráját kitűzi, a midőn a fennebb körülirt ingatlan a kikialtási áron alul is eladatni fog.

Árverezők a kikialtási ár 10 %-át készpénzben vagy ovadékképes papírokban a kiküldött kezéhez tegyék le.

Vevők a vételárat 3 egyenlő részletben és pedig az árverés jogerőre emelkedésétől számított 30 nap alatt az elsőt, 60 nap alatt a másodikat, 90 nap alatt pedig a harmadikat, de mégis az árverés napjától járó 5% kamataival együtt a bajai kir. adó mint letét hivatalba az ide két példányban és kellő felzetekkel benyújtandó letéti kérvény kapcsán fizessék le.

A bánatpénz az utolsó részletbe számíttatik be.

A részletes árverési feltételek ezen kir. telekkönyvi hatóság irattárában és Baja város rendőrkapitányi hivatalánál megtekinthetők.

A kir. járásbíróshoz mint tkvi hatóság
Baja, 1904. évi június hó 13 napján.

Mayer,

kir. járásbíró.

6672/tkv.

1904. sz.

Árverési hirdetés.

A bajai kir. telekkönyvi hatóság közhírre teszi, hogy az árverést *Útry Ambrus* bajai lakos kérelmére, **Eke Antal** (nős *Kovács Mária*val) bätmonostori lakos ellen 23 kor. 54 fillér tőke, ennek 1899. évi január hó 1-től járó 5% kamatai, 10 korona 64 fillér eddigi, 9 korona 20 fillér ezuttal és a még felmerülő költségeknek; nemkülönben csatlakozott és *Dr. Klénáncz György* bajai ügyvéd által képviselt ifj. *Juhász István* 6 korona 68 fillér tőke, ennek 1895. évi november hó 1-től 5% kamatai, 2 korona 64 fillér költség és végül *Tomcsányi Sándor* bajai ügyvéd által képviselt *Első* vaskuti segélyszövetkezet 60 korona tőke, ennek 1895. évi április hó 25-től 8% kamatai és 40 korona 40 fillér költség követelésük kielégítése végett az 1881. évi LX. t. c. 144. 156. és vonatkozó §§-ai alapján a szabadkai kir. törvényszékhez tartozó, a bajai kir. járásbíróshoz területén levő a bätmonostori 182. számú betétben A. I. 1—4. sorszám 1/2 részben végrehajtást szenvedett, másik felerészben pedig *Eke Mihály* társtulajdonos nevén álló 592/1. 592/2. 593/1. és 593/2. hrszámú házas beltelekből álló egész ingatlanságra 826 korona kikialtási árban ezennel elrendeli és arra *Bätmonostor község* házához 1904. évi október hó 4. napjának d. e. 10 óráját kitűzi, amidőn a fennebb körülirt ingatlan a kikialtási áron alul is eladatni fog.

Árverezők a kikialtási ár 10 %-át készpénzben vagy ovadékképes papírokban a kiküldött kezéhez tegyék le.

Vevők a vételárat 3 egyenlő részletben és pedig az árverés jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt az elsőt, 30 nap alatt a másodikat, 45 nap alatt a harmadikat, de mégis az árverés napjától számított 5% kamataival együtt a bajai kir. adó mint letéthivatalba az ide két példányban és kellő felzetekkel benyújtandó kérvény kapcsán fizessék le.

A bánatpénz az utolsó részletnél nyer beszámítást.

A részletes árverési feltételek ezen kir. telekkönyvi hatóság irattárában és *Bätmonostor község*házánál megtekinthetők.

Baján, 1904. évi július hó 26. napján.

A kir. járásbíróshoz mint telekkönyvi hatóság.

Temmer,

kir. járásbíró.

6286/tkv.

1904. sz.

Árverési hirdetés.

A bajai királyi telekkönyvi hatóság közhírre teszi, hogy az újabb árverést *Dr. Rajk Aladár* bajai ügyvéd kérelmére *Laki Imre* bajai lakos volt rendőr ellen 1000 korona tőke, ennek 1903. évi január hó 1-től 5% kamatai 110 korona eddigi, 12 korona ezuttal és a még felmerülő költségeknek kielégítése végett az 1881. évi LX. t. c. 144 és következő §§-ai alapján a szabadkai királyi törvényszékhez tartozó, a bajai kir. járásbíróshoz területén levő, a bácsbokodi 985. számú betétben A. I. 1—4. sorsz. *Laki Imre* volt vaskuti lakos nevén álló 199., 200., 201. és 4429/2/c. hrszámú ingatlanságra a C 15. sorszám alatt *Balázs Ferencz*né *Petrovics Ilka* bácsbokodi lakos javára bejegyzett szolgálmi jog fentartásával 3665 korona kikialtási árban ezennel elrendeli és annak *Bácsbokod község*házánál 1904. évi augusztus hó 17-ik napjának délelőtt 10 óráját kitűzi, amidőn a fennebb körülirt ingatlan a kikialtási áron alul is eladatni fog.

Árverezők a kikialtási ár 10 %-át készpénzben vagy ovadékképes papírokban a kiküldött kezéhez tegyék le.

Vevők a vételárat 3 egyenlő részletben és pedig az árverés jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt az elsőt, 30 nap alatt a másodikat, 45 nap alatt pedig a harmadikat, mégis az árverés napjától járó 5% kamataival együtt a bajai királyi adó, mint letéthivatalba az ide két példányban és kellő felzetekkel benyújtandó letéti kérvény kapcsán fizessék le.

A bánatpénz az utolsó részletbe számíttatik be.

A kir. járásbíróshoz mint telekkönyvi hatóság.

Baján, 1904. évi július hó 8. napján.

Temmer,

kir. járásbíró.

Pénzkölcsönt

közvetitek a legnagyobb discretio és legelőnyösebb feltételek mellett katonatiszteknek, állami, megyei, városi és magán tisztviselőknél, továbbá tanítók és papoknak is, fizetés és nyugdíj előjegyzésre 20 évi törlesztés mellett 7 százalékra. Állami alkalmazottaknak, gazdálkodóknak, iparosoknak és minden hitelképes egyének 200 koronától a legmagasabb összegig, havi vagy 1/4 évi törlesztésre, konvertálok birtok és házkölesönöket 10—65 évi előnyös törlesztéssel vagy feleserélem azokat 4 százalékos kölesönre.

Radó Mihály,

bankbizományos BUDAPEST, szövetség-
utca 11. sz. Válaszbélyeg esatolandó.

Schmidl L.-féle győri

Hungária Csokoládé

és finom

Cukorkák

kaphatók:

Baján minden nevesebb fűszerkereskedésben.

Tiszta, jó és ajánlatraméltó

Honi gyártmányok!

26—8

A város közelében egy 4 éves

SZŐLŐ

azonnal eladó. Cím a kiadó-
hivatalban.

436. sz.

1904. vhtó.

Árverési hirdetmény.

Alóírt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. törvényszék 1894. évi 12237. számú végzése következtében gyulai Dr. Gáál István ügyvéd által képviselt a zombori I. önszegélyző szövetkezet javára SZOKOLOVITS szül. MILASSEVITS Margit ellen 600 kor. s jár. erejéig 1904. évi július hó 13-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 700 koronára becsült következő ingo-

ságok u. m.: butor és 1 zongora nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a bajai kir. járásbíróság 1904. évi V. 530/2. számú végzése folytán 600 kor. tőkekövetelés, ennek 1893. évi január hó 2-ik napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 81 kor. 50 fillérben bíróilag már megállapított, valamint a még felmerülendő költségek erejéig végrehajtást szenvedett lakásán Baján leendő eszközzésére 1904. évi augusztus hó 16-ik napjának délelőtti 10-ik órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Baján, 1904. évi július hó 31. napján

Horánszky László
kir. bírósági végrehajtó

Szegedi Kereskedelmi és Iparbank

BAJAI FIÓKINTÉZETE

DRESCHER GYULA-féle házban.

Jutányos módozatok és olcsó kamattételek mellett nyújt:

Törlesztéses és kamatozó jelzálogkölesönöket

Váltókölesönöket

Előleget értékpapirokra és árukra

Vesz és elad értékpapirokat és idegen pénzeket

Bevált szelvényeket

Elfogad takarékbetéteket és betéteket folyószámlára (cheque-forgalom)

Valamint eszközöl minden egyéb a bankszakmába vágó műveleteket.

Az intézet működését folyó év augusztus hó 15-ével kezdi meg.

● ● Pártoljuk a honi ipart! ● ●

A legjobb

Író ténák „STELLA” védjeggyel

Másolható ténák „STELLA”

Szines ténák „STELLA”

Tusoldat „STELLA” védjeggyel

készülnek a „STELLA” vegyészeti gyárban

— B U D A P E S T E N. —

Főraktár:

Ifj. WAGNER ANTAL papirkereskedésében

— ● B A J A. ● — 52—52

● ● Pártoljuk a honi ipart! ● ●

Pártoljuk a magyar ipar termékeit!

Pártoljuk a honi gyártmányokat!

Magyar

Mű-bútorgyár

részvénytársaság Békéscsaba.

Bajai képviselője: G á s p á r Á r m i n.

Fiókk-telepek: } Nagyvárad, Erzsébet királyné-utca (volt Mészáros-féle ház)

Teljes lakásberendezések. — Legolcsóbb gyári árak. — Mindenféle diszítő- és kárpitosmunkák elvállaltatnak.

Modern bútorok.